

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2782/2024.

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Czine Ágnes* és *dr. Patyi András* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.21.287/2023/6. számú részítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

Indokolás

I.

- [1] 1. Toroczkai László (a továbbiakban: indítványozó) az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, illetve az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján jogi képviselője (dr. Schiffer András ügyvéd, Schiffer és Társai Ügyvédi Iroda) útján alkotmányjogi panaszt nyújtott be. Indítványában, illetőleg hiánypótlásra történt felhívását követően annak kiegészítésében a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.21.287/2023/6. számú részítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól, a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.148/2023/9. számú ítéletére, valamint a Szegedi Törvényszék 13.P.20.097/2022/38. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal, mert azok álláspontja szerint az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdését sértik.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege – a támadott bírósági határozatokban megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az indítványozó Ásotthalom település polgármestere, a Mi Hazánk Mozgalom vezetője. Az alapul fekvő ügy felperese önálló bírósági végrehajtó, aki keresetet nyújtott be az indítványozó mint alperes ellen személyiségi jogok megsértésének megállapítása és sérelemdíj megfizetése iránt, az indítványozó által a videómegosztó csatornáján közzétett videókkal kapcsolatban.

- [4] A Mi Hazánk Mozgalom két képviselője egy operatőr társaságában előzetes bejelentés nélkül személyesen jelent meg a felperes végrehajtói irodájában, ahol az operatőr kép- és hangfelvétel formájában rögzítette 46 perces beszélgetésüket. Ennek során beszéltek a végrehajtási eljárások anomáliáiról, a szervezet átalakításának indokoltságáról és egyéb szakmai kérdésekről. Az egyik képviselő a végrehajtói kamarát, annak elnökét és több végrehajtót érintő nyomozással, korrupcióval kapcsolatos kérdéseket is feltett a felperesnek, amelyekre ő általánosságban válaszolt. A felperes ezután több ízben kérte emailben a Mi Hazánk Mozgalom egyik, nála megjelent képviselőjét, hogy a felvételt a közzétételét megelőzően bocsássa a rendelkezésére, aki erre ígéretet tett, erre azonban nem került sor.
- [5] Az indítványozó 2022. január 16-án az általa működtetett www.youtube.com/c/ToroczkaLaszloHivatalos oldalra „Fenyegetőzik a végrehajtó maffia, de mi nem állunk le!” címmel videót (a továbbiakban: 1. videó) töltött fel és tett hozzáférhetővé. Ebben a felperessel készített interjúból 6,5 percnyi hang- és képanyagot használt fel. A videót 2022. június 14-én a <https://rumble.com/v18em4imegfenyegetett-minket-a-vgrehajt-maffia.html> linken is elérhetővé tette.
- [6] Ezt követően 2022. június 15-én a hivatalos oldalán közzétette „A disznófejű nagyúr közbelép” című videó összefoglalót (a továbbiakban: 2. videó), amelyben – egyebek mellett – közölte, hogy a felperes adatvédelmi bejelentést tett a korábbi videóval kapcsolatban, emiatt a YouTube felszólította a felvétel eltávolítására, amelynek eleget tett, ugyanakkor tájékoztatást adott arról, hogy a felvételeket a rumble-csatornára tette fel, ahol mindkét anyag megtekinthető. A videóban a felperest „kis disznófejű nagyúrnak” nevezte. Ezt követően többen telefonon és személyesen is megjegyzéseket tettek a felperesre, a családjára és a végrehajtói irodában dolgozókra. Az alperes követői pedig a fenti közösségi oldalakon a videók alatt a felperes személyére vonatkozó negatív kommenteket közöltek.
- [7] A felperes személyiségi jogai megsértésének a megállapítása és sérelemdíj megfizetése iránt keresetet nyújtott be, melynek az elsőfokú bíróság – nagyobb részt – helyt adott. Megállapította, hogy az indítványozó alperes azzal, hogy a 2022. január 16. napján a <https://www.youtube.com/c/ToroczkaLaszloHivatalos> oldalán „Fenyegetőzik a végrehajtó maffia, de mi nem állunk le!” című videójában a felperessel készült interjú részleteit felhasználta, megsértette a felperes képmáshoz és hangfelvételhez való személyiségi jogát; a felperest végrehajtó maffiának nevezte, megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát; lehetőséget biztosított a sértő kommentek közzétételére, megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát.
- [8] Az elsőfokú bíróság megállapította továbbá, hogy az indítványozó a 2022. június 14. napján <https://rumble.com/v18em4imegfenyegetett-minket-a-vgrehajt-maffia.html> című videójában megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát, mikor

végrehajtó maffiának nevezte, és a jogsértés jogkövetkezményeként az indítványozót a további jogsértéstől eltiltotta, valamint kötelezte a jogsértés abbahagyására. A fentiekén túl kötelezte az indítványozót, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül tegyen közzé egy videót arról, hogy a tárgyi videó(k)ban valótlanul állította, hogy a felperes a végrehajtó maffia tagja, továbbá saját költségén közleményt tegyen közzé YouTube-csatornáján.

- [9] Az elsőfokú bíróság megállapította azt is, hogy az indítványozó a hivatalos YouTube oldalán 2022. június 15-én, „A disznófejű nagyúr közbelép” című videójában megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogait azzal a kijelentésével, hogy „A Bárándy Ügyvédi Irodán keresztül fenyegetett az alperes”; az elsőfokú bíróság megállapította továbbá, hogy az indítványozó megsértette a felperes becsülethez fűződő személyiségi jogát, mikor a videóban „kis disznófejű nagyúrnak” nevezte; valamint az indítványozó megsértette a felperesnek a magántitokhoz fűződő személyiségi jogát, mikor a felperes és egy harmadik érintett személy közötti privát üzenetváltásokat nyilvánosságra hozta. A fentiek jogkövetkezményeként az elsőfokú bíróság az indítványozót a további jogsértésektől eltiltotta és kötelezte a jogsértések abbahagyására; valamint kötelezte, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül tegyen közzé egy videót arról, hogy a tárgyi videójában valótlan állításokat tett, amely miatt kérjen elnézést a felperestől; továbbá a saját költségén megfelelő nyilvánosságot biztosítson akként, hogy a YouTube-csatornáján közzétéve a fenti helyreigazító videóval egy videóban legalább két nappal a közzétételét megelőzően a felperes számára előzetesen megtekintés végett megküldve szóban az állítása valótlanosságára vonatkozó nyilatkozatot közöljön.
- [10] Az elsőfokú bíróság kötelezte az indítványozót, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 3 napon belül törölje a tárgyi videókat, valamint 15 napon belül fizessen meg a felperesnek sérelemdíjat és kamatát; a keresetet ezt meghaladóan elutasította.
- [11] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, a megfellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta: az alperes által 2022. január 16-án a <https://www.youtube.com/c/ToroczkaLászlóHivatalos> oldalon „Fenyegetőzik a végrehajtó maffia, de mi nem állunk le!” címmel, valamint a 2022. június 14-én <https://rumble.com/v18em4i-megfenyegetett-minket-a-vgrehajt-maffia.html> címmel közzétett videók kapcsán a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogsértés megállapítására, a jogsértéstől való eltiltásra, annak abbahagyására, valamint a videó formátumú közlemény közzétételére irányuló keresetet elutasította.
- [12] Ugyancsak elutasította a 2022. január 16-án a <https://www.youtube.com/c/ToroczkaLászlóHivatalos> oldalon a „Fenyegetőzik a végrehajtó maffia, de mi nem állunk le!” címmel közzétett videóhoz fűzött kommentek kapcsán a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogsértés megállapítására irányuló keresetet. Elutasította továbbá a magántitokhoz fűződő jog megsértésének megállapítására irányuló keresetet a felperes és harmadik személy közti privát

üzenetváltásokat illetően. Az alperes által fizetendő sérelemdíj összegét leszállította. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

- [13] A jogerős ítélet ellen a felperes és az indítványozó is felülvizsgálati kérelemmel élt. A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét nem találta alaposnak, míg az indítványozó felülvizsgálati kérelmét részben alaposnak találta. A Kúria részítéletével a jogerős ítéletet részítéletnek tekintette, azt részben hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és elutasította a felperes azon kereseti kérelmét, amely szerint a 2022. június 15-én az indítványozó youtube oldalán megjelent „A disznófejű nagyúr közbelép” című videójában az indítványozó azzal a kijelentésével, hogy „A Bárándy Ügyvédi Irodán keresztül fenyegetett az alperes” megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát. A 2022. június 15-én közzétett videóval összefüggésben a videó formátumú közlemény közzétételére irányuló keresetet elutasította. Ezt meghaladóan a jogerős részítéletet hatályában fenntartotta.
- [14] A Kúria ítéletének az alkotmányjogi panasz szempontjából releváns eleme annak vizsgálata volt, hogy az indítványozó alperes a felperes képmását és hangfelvételét a felperes hozzájárulása nélkül tette közzé. A felperes ezzel összefüggésben a képmás és hangfelvétel védelméhez fűződő személyiségi joga megsértésére hivatkozott. A felperes előadta, hogy a felvétel elkészítéséhez ráutaló magatartással hozzájárult ugyan, de a közzétételhez való hozzájárulás feltételeként kikötötte, hogy az elkészített, szerkesztett és vágott anyagot a nyilvános megjelenést megelőzően juttassák el részére, hogy érdemben dönthessen a közzétételhez való hozzájárulásról – ez azonban nem történt meg. Az indítványozó ezzel szemben arra hivatkozott, hogy a felperes közszereplő, így hozzájárulására nincs szükség, egyébként pedig a felperes nyilatkozatát a közzétett anyagban nem változtatta meg és nem torzította el.
- [15] A Kúria ítéletében ennek megfelelően azt vizsgálta az 1. videóval összefüggésben, hogy a közzétételhez szükséges volt-e a felperes hozzájárulása, a felperes az adott kontextusban közszereplőnek minősül-e, illetve bármely más körülmény szükségtelessé teszi-e a hozzájárulásának beárát. A Kúria kimondta, hogy az eset összes körülményének mérlegelésével helytállóan állapították meg az eljáró bíróságok, hogy a felperes a szükséges hozzájárulást a videó felhasználása tekintetében nem adta meg, ezért megalapozottan állapították meg a felperes képmáshoz és hangfelvételhez fűződő jogának megsértését, ezen rendelkezést a Kúria hatályában fenntartotta. Ítélete indokolása [76] bekezdésében kifejezetten hangsúlyozta, hogy nem állapítható meg, hogy a felperes pusztán végrehajtói minőségéből következően, nyilatkozata okán közszereplőnek minősülne. Kiemelte, hogy „az állami közhatalom gyakorlása, mint a közszereplői minőség megállapítására okot adó körülmény, nem értelmezhető kiterjesztő módon”. A Kúria szerint nem volt olyan körülmény, melyre tekintettel ne lett volna szükség a közzétételhez a felperes hozzájárulására. Az ítélet indokolása értelmében önmagában az, hogy a felperes

közügyeket is érintő nyilatkozatot ad, nem tekinthető a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:48. § (2) bekezdése szerinti nyilvános közéleti szereplésnek, amely szükségtelenné teszi a hozzájárulás megadását.

- [16] 3. Az indítványozó a fenti előzményeket követően nyújtotta be alkotmányjogi panaszát, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.21.287/2023/6. számú részítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.148/2023/9. számú ítéletére, valamint a Szegedi Törvényszék 13.P.20.097/2022/38. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal, mert azok álláspontja szerint az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében garantált véleménynyilvánításhoz való jogát sértik.
- [17] Az indítványozó szerint a Ptk. 2:44. §-ban a „közéleti szereplő” klauzula és a 2:48. § (2) bekezdésben szereplő „nyilvános közéleti szereplés” olyan törvényi rendelkezések, amelyek a véleménynyilvánítás szabadságának érvényesülését szolgálják. Ez a két rendelkezés úgy és annak érdekében képezi korlátját a személyhez fűződő jogok érvényesíthetőségének, hogy azok ne tegyék lehetetlenné a közügyek szabad megvitatását, valamint a közhatalmat gyakorló személyek, szervek, a közhatalom gyakorlást jelentő tevékenység szabad bírálatát.
- [18] Az indítványozó szerint a bíróságok figyelmen kívül hagyták, hogy közhatalmat gyakorló személy közhatalmi tevékenységének bírálatára közérdeklődésre számot tartó ügyben került sor, valamint a bíróság nem tekintette nyilvános közéleti szereplésnek az indítványozó videócsatornájának adott felperesi nyilatkozatot. Az indítványozó szerint a szabad véleménynyilvánítás kiterjed az online közösségi platformokon, videócsatornákon terjesztett véleményekre is. A véleménynyilvánítás szabadságába továbbá – érvelése szerint – beletartozik, egyúttal annak alkotmányos funkcióját is kiteljesíti a közhatalom, a közhatalmat gyakorló személyek, a közhatalmi tevékenység nyilvános bírálata.
- [19] Álláspontja szerint az alapul fekvő perben nem vitatott tény, hogy a felperes önálló bírósági végrehajtóként működik. A Kúria ítélete indokolásában azonban mégis elvitatja felperes közszereplő mivoltát azzal, hogy a „közhatalom gyakorlása, mint a közszereplői minőség megállapítására okot adó körülmény nem értelmezhető kiterjesztő módon”, illetőleg „a nyilatkozattétel önmagában nem tekinthető közhatalom gyakorlásának”. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy szerinte a felperes – a támadott kúriai ítéletben foglaltakkal szemben – miért közszereplő, és hangsúlyozta, hogy a tárgyi videóriportok tartalma közügy. Erre tekintettel a támadott ítélet az Alkotmánybíróság több, az indítványozó által megjelölt határozatával is ellentétes. Álláspontja szerint ugyanis a 3145/2018. (V. 7.) AB határozat, a 28/2014. (IX. 29.) AB határozat, a 16/2016. (X. 20.) AB határozat, a 17/2016. (X. 20.) AB határozat és a 3/2017. (II. 25.) AB határozat „egyértelművé teszik: az állami kényszer gyakorlóit, a közhatalmat gyakorló személyek attól függetlenül kivételes közszereplők, hogy vállalnak-e kifejezetten médiaszereplést”.

- [20] Sérelmesnek tartja az indítványozó azt is, hogy a Kúria a felperes közügyeket is érintő nyilatkozatát nem tartotta nyilvános közéleti szereplésnek, ami „szükségtelenné teszi a hozzájárulás megadását”. Az indítványozó szerint a perbeli videófelvételen kizárólag közügyekről esett szó, a beszélgetés közszereplők között zajlott, és érvelése szerint, ha egy közhatalmat gyakorló személy hivatali helyiségében és hivatali időben, a hatáskörébe tartozó közügyekről egy videócsatornának nyilatkozatot tesz, az nyilvános közéleti szereplésnek minősül. Utóbbinak a Kúria általi elvitatása az indítványozó szerint a véleménynyilvánítás szabadságát korlátozza. Álláspontja szerint, ha a Kúria osztotta volna az álláspontját a közszereplői minőség és a nyilvános közéleti szereplés tekintetében, akkor olyan ítéletet hozott volna, mely nem sérti az indítványozó Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében biztosított alapjogát.

II.

- [21] Az Alaptörvény hivatkozott rendelkezése:

„IX. cikk (1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.”

III.

- [22] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt formai és tartalmi követelményeknek.
- [23] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdekében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában a Kúria ítéletét támadta, és az eljárás folyamán jogorvoslati lehetőségét kimerítette. Az indítványozó a bírósági eljárásban alperesként vett részt, ezért érintettsége fennáll.
- [24] Az Abtv. 30. § (1) bekezdéséből következően az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. A Kúria ítéletét 2024. április 22-én kézbesítették a letöltési igazolás tanúsága szerint, az alkotmányjogi panaszt 2024. június 20-án – határidőben – nyújtották be elektronikusan.
- [25] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az 52. § (1b) bekezdése pedig meghatározza, mikor tekinthető a

kérelem határozottnak. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz e követelményeknek megfelel: az indítványozó megjelölte indítványozói jogosultságát, valamint az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést, az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörben kérve az Alkotmánybíróság eljárását. Megjelölte továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálándó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az indítvány benyújtását indokolta, kifejtve az Alaptörvényben foglalt jogok sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítványozó kifejezetten kérte a vonatkozó bírói döntés megsemmisítését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].

- [26] Az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz érdemi vizsgálatának feltétele, hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése ilyen alapjog, erre alkotmányjogi panasz alapítható.
- [27] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását (lásd például: 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]). A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [28] Az indítványozónak az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdését érintő kifogásaival összefüggésben az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság rámutat, hogy a konkrét alkotmányjogi panasz bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét veti fel, s ezáltal az Alkotmánybíróság részéről érdemi vizsgálatot igényel abban a kérdésben, hogy az indítványozó által kifogásolt bírói döntés az Alaptörvénnyel összhangban értékelte-e a felperes közszereplői minőségét, vagy – ahogy arra az indítványozó hivatkozott – megszorító, ezáltal a véleménynyilvánítás szabadságát korlátozó-e a Kúria ítéletében megjelenő értelmezés.
- [29] Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alapján, a panasz befogadásáról szóló döntést mellőzve, az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése vonatkozásában érdemben bírálta el.

IV.

- [30] Az indítvány nem megalapozott.

- [31] 1. Az Alkotmánybíróság az ügy érdemi vizsgálata során elsőként áttekintette a véleménynyilvánítás szabadságával kapcsolatban kialakított gyakorlatának az adott ügyben releváns elemeit.
- [32] Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése értelmében „[m]indenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához”. A véleménynyilvánítás szabadsága kommunikációs jog. Az alaptörvényi védelem tárgya elsődlegesen az információ: demokratikus társadalom csak abban az esetben jöhet létre és maradhat fenn, ha lehetőség van arra, hogy a különböző (gyakran egymással ellentétes) vélemények a társadalmat formálhassák. A 7/2014. (III. 7.) AB határozat rámutatott: „a szólásszabadság különleges védelmet követel akkor, amikor közügyeket és a közhatalom gyakorlását, a közfeladatot ellátó, illetve a közéletben szerepet vállaló személyek tevékenységét érinti. A közhatalom gyakorlásában résztvevő személyek védelmében a véleménynyilvánítás szabadságának szűkebb körű korlátozása felel meg a demokratikus jogállamiságból adódó alkotmányos követelményeknek” (Indokolás [17]).
- [33] Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a véleménynyilvánítás szabadsága kiemelten védett alkotmányos érték. A demokratikus jogállamokban ugyanis alapvető követelmény, hogy a társadalom valamennyi polgára szabadon fejthesse ki gondolatait, szabadon válhasson a közvélemény alakítójává. A társadalmi és politikai, vagyis a közéleti viták szabadsága és sokszínűsége nélkül ugyanis nincsen szabad közvélemény és nincsen demokratikus jogállam {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [39]}. Az Alkotmánybíróság már korai gyakorlatában hangsúlyozta, hogy a szabad véleménynyilvánítás a demokratikus közvélemény kialakításának és fenntartásának kiemelt garanciája, amely egyben a pluralizmuson alapuló társadalom nélkülözhetetlen forrása. {3145/2018. (V. 17.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.), Indokolás [27]}
- [34] Az Alkotmánybíróság immár három évtizede következetesen követett értelmezése szerint „a véleménynyilvánítás szabadsága akkor követel kiemelt védelmet »amikor közügyeket és a közhatalom gyakorlását, a közfeladatot ellátó, illetve a közéletben szerepet vállaló személyek tevékenységét érinti.« [36/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 219, 228.; lásd még: 57/2001. (XII. 5.) AB határozat, ABH 2001, 484, 494.]” (Abh., Indokolás [29]). Erre tekintettel az Alkotmánybíróság jellemzően a politikai jellegű közéleti szólások szabad kinyilvánítását tekinti a véleménynyilvánítás szabadsága legbensőbb védelmi körének {pl. 5/2015. (II. 25.) AB határozat, Indokolás [28]}. Ezekben az esetekben a véleménynyilvánítási szabadságból fakadó alkotmányjogi mércét különös szigorral szükséges érvényre juttatni, vagyis az ilyen jellegű szólások erősebb védelmet élveznek, és korlátozásuk csak a legszűkebb körben nyerhet igazolást {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [45]}.” (Abh., Indokolás [30]).
- [35] A véleménynyilvánítás szabadságának körébe tartozó közéleti vitákban érintett személyek alapjogainak védelme tekintetében kiemelt jelentőségű kérdés, hogy

azokat mikor lehet megszorítóan értelmezni, milyen feltételekkel lehet korlátozni, és kollíziójuk esetén milyen szempontok alapján kell a prioritást meghatározni [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 170.] Az Alkotmánybíróság gyakorlatában egy összetett szempontrendszer dolgozott ki annak mérlegeléséhez, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága milyen szempontok szerint korlátozható, illetve hogy annak gyakorlása során az érintett személyek alapvető jogainak kollíziója során miként határozható meg az alapjogok prioritása. Az Alkotmánybíróság ennek keretében következetesen hangsúlyozta, hogy „[a] közügyek vitatásának kiemelkedő alkotmányos jelentősége azzal jár, hogy a közéleti szereplők személyiségének védelmében a szólás- és sajtószabadság szűkebb körű korlátozása felel csak meg az Alaptörvényből levezethető követelményeknek. [...] E követelmények a büntetőjogi felelősségre vonáson túl a polgári jogi jogkövetkezmények tekintetében is irányadók. {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [48]}.” (Abh., Indokolás [36]-[37]).

[36] Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban meghatározta azokat a szempontokat, melyek meghatározó jelentőségűek annak megítélése során, hogy meddig terjed egy közéleti vitában érintett személy túrési kötelezettsége, avagy mennyiben korlátozhatja a véleménynyilvánítás szabadságának érvényesülését a közéleti vitában résztvevők személyiségének a védelme. Ezek a következők:

- a véleményt kifejező nyilvános közlés közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e;
- a nyilvános közlés közszereplést érint-e;
- a nyilvános közlés tényállítást vagy értékítéletet foglal-e magában;
- a nyilvános közlés sérti-e az érintett személy emberi méltóságát vagy jó hírnevét (becsületét) (Abh., Indokolás [38]).

[37] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[a] nyilvános közlés megítélése során elsőként arról szükséges dönten, hogy az adott közlés a közügyekben való megszólalást, közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e, vagyis a közügyek szabad vitatásával áll-e összefüggésben. Ennek megítéléséhez pedig elsődlegesen a közlés megjelenésének módját, körülményeit és a vélemény tárgyát, kontextusát szükséges figyelembe venni. Így a közlést érintően vizsgálni kell a médium típusát, a közlés apropóját adó eseményt, illetve az arra érkező reakciókat és az adott közlésnek ebben a folyamatban játszott szerepét. További szempontként szükséges értékelni a kijelentés tartalmát, stílusát, illetve a közlés aktualitását, valamint célját. Amennyiben e körülmények értékelésével az állapítható meg, hogy a közlés a közügyek szabad vitatását érinti, úgy a közlés automatikusan a véleménynyilvánítási szabadság nyújtotta magasabb szintű oltalmat élvez. {13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [39]}” (Abh., Indokolás [39]).

[38] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta azt is, hogy a nyilvános közlés minősítése során jellemzően nem a véleménynyilvánítással érintettek személyéből kell kiindulni, hanem azt kell vizsgálni, hogy a közlés közügyek, közéleti kérdések vitatására vonatkozik-e.

Lényegében e körülmény, vagyis a közéleti kérdések megvitatásának ténye – a konkrét vita erejéig – az a szempont, amely jellemzően meghatározza az érintettek személyi minőségét. A közszereplői minőség ezért a közéleti kérdések megvitatásával együtt járó közszereplés tényéhez kötött, amelyet mindig a konkrét helyzetben – a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatban meghatározott szempontok alapján – szükséges értékelni” (Abh., Indokolás [40]-[41]).

- [39] Az Alkotmánybíróság rámutat a következőre: az Alkotmánybíróság a 19/2024. (XI. 11.) AB határozatában áttekintette a véleménynyilvánítás szabadsága és az emberi méltóság egymáshoz való viszonyát. E határozatban minden további szempontot megelőző vizsgálati tényezőként kiemelte, hogy a véleménynyilvánítás nem állhat az Alaptörvény védelme alatt abban az esetben, ha az adott vélemény az emberi méltóság legbenső magját sérti (Indokolás [53]). Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta azt is, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint nem tekinthető Alaptörvényben biztosított jognak a mások emberi méltóságának sérelmére irányuló véleménynyilvánítás {19/2024. (XI. 11.) AB határozat, Indokolás [48]}. Ennek megfelelően, ha az alkotmányossági vizsgálat alapján az emberi méltósághoz való jog legbenső magjának a sérelme megállapításra kerül, a további szempontok értékelése szükségtelen. Ugyanakkor azokban az ügyekben, ahol az emberi méltósághoz való jog sérelme az indítványhoz kötöttségre tekintettel fel sem merül, ahogy az a jelen ügyben is történt, az Abh.-ban rögzített vizsgálati szempontok követendők.
- [40] Az Alkotmánybíróság a korábbi megállapításait a jelen ügyben is irányadónak tekintette.
- [41] 2. Az indítványozó álláspontja – az alkotmányjogi panasz szerint – két vonatkozásban ütközött a Kúria ítéletében kifejtettekkel, egyrészt a felperes közszereplői minőségét illetően, másrészt – mivel az indítványozó alperes szerint a felperes közszereplő, e mivoltából következően – annak megítélése tekintetében, hogy a felperes tárgyi megszólalása nyilvános közéleti szereplést jelentett-e, mely szükségtelenné teszi a nyilatkozata közzétételéhez való hozzájárulást. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróságnak – ismertetett gyakorlatát is figyelembe véve – azt kellett vizsgálnia, hogy az indítványozó véleménynyilvánításhoz való jogát sérti-e a felperes közszereplői minőségének az eljáró bíróságok, különösen a Kúria ítéletében megjelenő – az indítvány szerint megszorító – értelmezése, vagy helytállóan foglalt-e állást a bíróság a felperes képmásának és hangfelvételének felhasználhatósága tekintetében.
- [42] Az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy közügyről van-e szó. Az Alkotmánybíróság a közügyek fogalmát nem határozta meg, hanem a bíróságokra bízta annak mérlegelését, hogy az adott közlés a közügyekben való megszólalást, vagy a közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e. Ehhez a bírói mérlegeléshez az Alkotmánybíróság kizárólag szempontokat adott. Eszerint „elsődlegesen a közlés megjelenésének módját, körülményeit és a vélemény tárgyát, kontextusát szükséges

figyelembe venni. Így a közlést érintően vizsgálni kell a médium típusát, a közlés apropóját adó eseményt, illetve az arra érkező reakciókat és az adott közlésnek ebben a folyamatban játszott szerepét. További szempontként szükséges értékelni a kijelentés tartalmát, stílusát, illetve a közlés aktualitását, valamint célját. Amennyiben e körülmények értékelésével az állapítható meg, hogy a közlés a közügyek szabad vitatását érinti, úgy a közlés automatikusan a véleménynyilvánítási szabadság nyújtotta magasabb szintű oltalmat élvezzi. Az ilyen közlés ugyanis a közhatalom és a közhatalmat gyakorlók ellenőrzésének, ellenőrizhetőségének egyik legfőbb garanciája, amely egy plurális alapokra épülő társadalom demokratikus és nyílt működéséhez nélkülözhetetlen követelmény” {lásd például: 13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [39]; 3328/2017. (XII. 8.) AB határozat, Indokolás [36]}.

- [43] Az érintett személy közszereplői státusza ebben a körben, ennek a szempontrendszernek a részeként kap jelentőséget. A közszereplői minőség meghatározása ugyanakkor konkrét esetekben az eljáró bíróságok feladata. A személyiség közismertsége, véleményformáló szerepe az ügy jellegének, a közügyekben folytatott vitához kapcsolódó minőségének a megítéléséhez ad újabb támpontot {lásd például: 3328/2017. (XII. 8.) AB határozat, Indokolás [82]}.
- [44] 3. Az adott ügyben a felek által sem vitatottan és a bíróság által is megállapítottan olyan közügy megvitatásáról volt szó, mely a társadalom széles körét foglalkoztatta, sőt, rosszallását is kiváltotta. A felperes nyilatkozata, majd az azt felhasználó indítványozói videó közéleti témában, közérdeklődésre számot tartó ügyben keletkezett, a magyar végrehajtói kamara elnökét, a magyar végrehajtói kart érintő korrupciós botrány az adott időszakban (2021 vége - 2022-es év első fele) nagy nyilvánosságot kapott.
- [45] A jelen ügyben az indítványozó azt tartotta aggályosnak, hogy a bíróság nem tekintette a felperest közszereplőnek, és ennek folyományaként a felperes – az indítványozó videócsatornáján közzétett – nyilatkozatát olyan nyilvános közéleti szereplésnek, melyhez nem lett volna szükség a hozzájárulására. Az indítványozó szerint ugyanis a szabad véleménynyilvánítás kiterjed az online közösségi platformokon, videócsatornákon terjesztett véleményekre is, a felperes pedig – mint közhatalmat gyakorló végrehajtó – közszereplőnek minősül.
- [46] Az Alkotmánybíróság gyakorlatának megfelelően abban az esetben, ha a nyilvános közlés a közügyek szabad vitatását érinti, az alkalmazandó alkotmányjogi mérce megállapításához szükséges annak további vizsgálata, hogy a közléssel érintett személy – az adott helyzetben – közszereplői minőségben érintett-e. Önmagában ugyanis az a tény, hogy egy nyilvános közlés közéleti jellegű, nem vonja automatikusan maga után azt, hogy az érintett személyek személyiségvédelme lecsökken. A közszereplői minőség megállapítása mindig egyedi mérlegelés tárgya. Ennek fő szempontjai a konkrét közéleti vita jellegéhez igazodnak. A közéleti vitában érintettek személyi minőségének vizsgálata során az elsődleges szempont ezért az,

hogyan a megszólaló valamely közéleti (társadalmi, politikai) kérdésben fejtette-e ki nézeteit. A közszereplői minőség mérlegelése során ugyanis nem hagyható figyelmen kívül, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának elsődleges funkciója a társadalmi, közösségi viták nyilvános lefolytatásának lehetősége (lásd: Abh., Indokolás [44], [47]).

- [47] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta azt is, hogy „a megszólalás tárgya (közéleti kérdés) ugyanakkor nem az egyedüli szempontja a nyilvános közléssel érintettek személyi minőségének megállapításához. Elengedhetetlen annak vizsgálata is, hogy az érintett önkéntes elhatározása folytán váljon a közélet alakítójává. A véleménynyilvánítás szabadságának érvényesülése ugyanis kizárólag azokban az esetekben igazolható, amelyekben a résztvevők a saját döntésük alapján váltak a közügyek másoknál aktívabb alakítóivá, vállalva ezzel az érintett közösség nyilvánossága előtti értékeléseket és bírálatokat is. A közügyek vitatása körében ezért az őket érintő vagy minősítő, a személyüket támadó véleménynyilvánításokat nagyobb türelemmel kell tűrniük.
- [48] Jelentősége van továbbá annak is, hogy az érintett személynek milyen lehetőségei vannak arra, hogy a személyét, tevékenységét, nézeteit vagy hitelességét érintő megnyilvánulásokra reagálhasson. Kevésbé szorul védelemre az a közéletben önként szerepet vállaló személy, aki mindenki másnál szélesebb körben és hatékonyabban tud élni a tömegkommunikációs eszközökkel a személyét ért támadásokkal szemben. Erre tekintettel hangsúlyozta az Alkotmánybíróság, hogy »azok a közszereplők, akik nyíltan vállalhatnak közéleti-politikai szerepet (szemben például egy bíró idevonatkozó lehetőségeivel), meg is tudják magukat védeni az alaptalan megnyilvánulásokkal szemben a nyilvánosság előtt« {5/2015. (II. 25.) AB határozat, Indokolás [28]}.” (lásd: Abh. Indokolás [48]-[49]).
- [49] A fentiekben kifejtett szempontok gondos mérlegelése elengedhetetlen annak eldöntése során, hogy egy nyilvános közéleti vitában részt vevők személyi minőségét a közéleti vita mennyiben határozza meg. Az Alkotmánybíróság ezért hangsúlyozza, hogy a közszereplői minőség megállapításának nem az a döntő szempontja, hogy az érintettnek mi a státusza, hanem az, hogy a közügyeket érintő, illetve közéletinek minősülő nyilvános vitában résztvevők önkéntes elhatározásuk folytán váltak-e a közügyek, a közélet alakítójává, rendszeres vagy időszakonként megjelenő szereplőjévé (Abh., Indokolás [50]).
- [50] A fentiekben kifejtettek alapján az Alkotmánybíróságnak értékelnie kellett, hogy az eljáró bíróságok, különös tekintettel a Kúriára, az adott esetben helytállóan, az Alkotmánybíróság által lefektetett szempontoknak megfelelően foglaltak-e állást a felperes közszereplői minőségét illetően. Ebben a körben az Alkotmánybíróság kiemeli a következőket.
- [51] Az eljáró bíróságok mindegyike vizsgálta, hogy a felperes – az indítványozó alperes állításának megfelelően – olyan közszereplőnek minősül-e, akinek a képmása és hangfelvétele közzétételéhez a hozzájárulása nem szükséges. A Szegedi Törvényszék

e körben kiemelte, hogy a közszereplő fogalmának jogszabályi meghatározása hiányában a bírósági gyakorlat az irányadó, amelynek értelmében az a személy minősül közszereplőnek, aki akár az országos, akár a helyi viszonyok alakulását meghatározó, vagy ilyen célzattal létrejött nyilvános rendezvényeken, eseményeken szerepel, illetve aki a politikai közvéleményt feladatszerűen alakítja. Rögzítette, hogy a felperes önálló bírósági végrehajtóként dolgozik. Feladatai teljesítésekor igazságügyi feladatot ellátó önálló jogállású személy, eljárása során közigazgatási jogkörben eljáró hivatalos személy, közhatalmat gyakorol. Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta azt is, hogy a felperes személyét a végrehajtói kart érintő hírek nem érintették, a vele készített interjú nem nyilvános eseményen, rendezvényen került rögzítésre, nem akarta sem a helyi, sem az országos közvéleményt befolyásolni. Azáltal, hogy a felperes a végrehajtói kar tagja és a sajtótermékek a végrehajtói kart, a végrehajtói kamara elnökét, több végrehajtót érintenek a felperes személyesen nem vált közszereplővé. Az elsőfokú bíróság így a Ptk. 2:44.§-ában foglalt rendelkezéseket nem tartotta alkalmazhatónak.

- [52] A Szegedi Ítélőtábla – amellet, hogy az Abh.-ra utalva – a felperest kivételes közszereplőnek tekintette, képmása és hangfelvétele felhasználása tekintetében a Ptk. 2:48. §-ra hivatkozva hangsúlyozta, hogy a felperesi nyilatkozat nem tömegfelvétel és az nem is nyilvános közéleti szereplés alkalmával készült. A másodfokú bíróság szerint a felperes nem vitatta, hogy hozzájárulását adta a kép- és hangfelvétel elkészítéséhez, annak felhasználását viszont feltételhez kötötte: a közlést megelőzően megtekinthesse a megvágott anyagot, ellenőrizhesse annak tartalmát. Következő emailjében igényét pontosította, arra határidőt szabott, majd miután többszöri üzenetváltást követően sem kapta meg sem a vágatlan, sem a vágott videóanyagot, a felperes megtiltotta annak közlését. A másodfokú bíróság szerint ebből következően az interjút készítő képviselő köteles lett volna a vágott anyagot kérésére a felperesnek megküldeni, ennek hiányában a felperes megtilthatta annak felhasználását, így az alperes sem volt jogosult a kép- és hangfelvétel felhasználására (lásd: másodfokú ítélet indokolás [78]).
- [53] Végül a Kúria rögzítette, hogy nem állapítható meg az, hogy a felperes pusztán végrehajtói minőségéből következően, nyilatkozata okán közszereplőnek minősülne. Önmagában az a körülmény, hogy a hivatali helyiségében, hivatali időben adott a felperes nyilatkozatot, nem valósít meg ún. „kivételes közszereplést”. Az állami közhatalom gyakorlása, mint a közszereplői minőség megállapítására okot adó körülmény, nem értelmezhető kiterjesztő módon. A videófelvétel nem konkrét végrehajtói cselekményt ábrázol, nem valamely adós tartozásának behajtását mutatja be, a nyilatkozattétel önmagában nem tekinthető közhatalom gyakorlásának. Nem volt tehát a Kúria szerint olyan körülmény, amely okán ne lett volna szükséges a közzétételhez a felperes hozzájárulása. Önmagában az, hogy a felperes közügyeket is érintő nyilatkozatot adott, nem tekinthető a Ptk. 2:48. § (2) bekezdése szerinti

nyilvános közéleti szereplésnek, amely szükségtelessé tette volna a hozzájárulás megadását.

- [54] 4. Az Alkotmánybíróság egyrészt osztja a Kúria álláspontját, másrészt jelen ügyben is kiemeli, hogy a képmás közzétételének megítélése során figyelembe kell venni a közlés kontextusát, azt, hogy arra kik között és milyen módon került sor.
- [55] Az Alkotmánybíróság szerint az eljáró bíróságok felismerték az ügy alapjogi érintettségét, és döntésüket a véleménynyilvánítás szabadságát is figyelembe véve, az alapjog alkotmányos tartalmával is összhangban hozták meg. Kellő alapossággal vizsgálták a felperes közszereplő minőségét, illetőleg a nyilatkozattétel körülményeit, és helytállóan vontak le olyan következtetést, hogy adott esetben nem érvényesül a nyilatkozat korlátlan felhasználhatósága. Az Alkotmánybíróság rámutat: a véleménynyilvánítás szabadása nem vitásan megilleti az indítványozót, aki – mint politikus – közszereplő. Ennek megfelelően lehetősége van arra, hogy saját videócsatornáján kifejezésre juttassa a gondolatait bármely közügyben, így a magyar végrehajtói kart érintő korrupciós ügyekben is.
- [56] Az Alaptörvénynek megfelelően mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához, de ahhoz is, hogy a véleménynyilvánítástól tartózkodjon, ha nem kíván élni e jogával, vagy csak bizonyos keretek között kíván élni vele. Az Alkotmánybíróság – állandó gyakorlatának megfelelően – hangsúlyozza, hogy maga a véleménynyilvánítás lehetősége élvezi az alkotmányos védelmet {lásd például: 19/2024. (XI. 11.) AB határozat, Indokolás [72]}, vagyis a véleménynyilvánítás szabadsága nem csupán bizonyos gondolatok vagy vélemények védelmét jelenti. Ez az értelmezés implicálja, hogy mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás megtagadásához is, ahhoz, hogy véleménynyilvánítási jogával ne éljen.
- [57] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az adott ügyben a bíróság (minden fokon) az Alkotmánybíróság idézett gyakorlatának is megfelelően vizsgálta, hogy a felperesi nyilatkozattételre hogyan, milyen körülmények között került sor, és ennek figyelembe vételével az adott ügyben releváns alaptörvényi rendelkezésekre is figyelemmel hozott döntést. A támadott ítéletben kifejtettek ennek megfelelően összhangban vannak az Alkotmánybíróság gyakorlatával, valamint az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésének fentebb ismertetett, a jelen ügy sajátosságaira vonatkoztatott alkotmányos tartalmával.
- [58] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria az Alkotmánybíróság döntéseivel összhangban értékelte a felperes közszereplői minőségét, és azt, hogy a közlés nyilvános közéleti vitához kapcsolódik, avagy nem, valamint kellő körültekintéssel értékelte a nyilatkozattétel körülményeit is. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítvánnyal kifogásolt kúriai ítélet nemcsak felismerte az ügy alapjogi relevanciáját, hanem a rendelkezésre álló alkotmányos mozgástér keretein belül, az arra vonatkozó alkotmányjogi aspektusok

megfelelő mérlegelésével, azokat releváns indokolással alátámasztva hozta meg döntését.

- [59] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság a konkrét ügyben megállapította, hogy a Kúria alkotmányjogilag helytálló következtetésre jutott, és döntése nem sérti az indítványozó véleménynyilvánítási szabadságát. Az Alkotmánybíróság a vizsgált bírói döntés folytán nem állapított meg bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, így az alkotmányjogi panaszt elutasította.

Budapest, 2025. szeptember 23.

*Dr. Polt Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke*

*Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró*

*Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Hende Csaba s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Polt Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett*

*Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró*

*Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Polt Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Varga Réka*

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [60] Egyetértek a rendelkező részben foglaltakkal, ugyanakkor annak indokolását illetően lényegesnek tartom az alábbiak kiemelését.
- [61] Az Alkotmánybíróság több évtizedes gyakorlatában a véleménynyilvánítási szabadsága kiemelten védett alkotmányos értéket képvisel. Ennek indoka, hogy „[e] szabadság nyújt megalapozott részvételi lehetőséget a társadalmi és politikai folyamatokban a véleménynyilvánítás, illetve a közügyekről szóló információtovábbítás, a tájékozódás és a véleményalkotás szabadságán keresztül. Nem bizonyos gondolatok, vélemények, eszmék vagy értékek, hanem maga a véleménynyilvánítás lehetősége élvezi az alkotmányos védelmet. Így a véleménynyilvánítás fórumának szabadsága maga hordozza az alkotmányos értéket. A véleménynyilvánítási szabadság alapjoga ennek megfelelően nem tagadható meg azért, mert az elhangzottak mások érdekét, világfelfogását, szemléletét vagy érzékenységét sértik. A véleményszabadság és a vélemények kifejtésének szabad lehetősége éppen ezért a sokszínű és demokratikus közvélemény, illetve politikai akaratképzés elsődleges garanciája” {13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [24]}.
- [62] Az Alaptörvény IX. cikkén alapuló véleménynyilvánítás szabadságának ezért a demokratikus társadalomban kiemelkedő szerepe van, amelyet az Alkotmánybíróság a közügyek megvitathatóságának társadalmi fontosságára tekintettel kiemelten véd. Megjegyzem, hogy ez a megközelítés összhangban áll az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJB) a gyakorlatával is a véleménynyilvánítás szabadságával összefüggésben.
- [63] Az Alkotmánybíróság több határozatában a véleménynyilvánítási szabadság lehetséges korlátozásáról – a nemzetközi egyezményekkel és az EJB gyakorlatában kialakult elvekkel összhangban – kimondta, hogy „a szabad véleménynyilvánítás jogának kitüntetett szerepe van, csak kevés joggal szemben kell engednie, ha pedig ezt a szabadságjogot törvény korlátozza, a korlátozást megszorítóan kell értelmezni. A véleménynyilvánítás szabadsága a közlés lehetőségét jelenti, ami nem függ a tartalomtól, annak esetleges káros, sértő jellegétől. Alkotmányos védelmet a véleménynyilvánítás a sajátosságainak megfelelően alakuló közvéleménnyel való kölcsönhatásban, a lehető legszélesebb körű tájékoztatás és tájékozódás keretében élvez.” [elsőként: 57/2001. (XII. 5.) AB határozat, ABH 2001, 484, 492.]
- [64] Az Alkotmánybíróság a fentiek mellett ugyanakkor több határozatában rámutatott arra is, hogy fokozott körültekintéssel kell értékelni azt is, hogy abban az esetben is, ha a véleménynyilvánítás közügyek vitathatóságához kapcsolódik, az emberi méltóságnak az érintett személyek esetében is van „egy olyan lényegi, érinthetetlen

magja, melyet az esetleges kritikát megfogalmazó személyek is kötelesek tiszteletben tartani” {3122/2014. (IV. 24.) AB határozat, Indokolás [17]}. Ebből következően a véleményszabadság már nem nyújt védelmet az olyan öncélú, a közügyek vitatásának körén kívül eső, így a magán-, vagy családi élettel kapcsolatos közlésekkel szemben, amelyek célja a pusztán megalázás, illetve a bántó vagy sértő kifejezések használata, vagy más jogsérelem okozása {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [62]; 13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [40]; 3001/2018. (I. 10.) AB határozat, Indokolás [38]–[39]}.

- [65] Az Alkotmánybíróság gyakorlata tehát következetesen védi a közszereplők emberi méltóságát. Azt ugyanakkor, hogy e védelemnek mi a konkrét esetben a mértéke, azt mindig csak a konkrét közéleti vita és az érintett státuszának a vizsgálatával lehet mérlegelni. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában meghatározott szempontok gondos mérlegelése, mint ahogy a jelen ügyben is látható, elengedhetetlen annak eldöntése során, hogy egy nyilvános közéleti vitában részt vevők személyi minőségét a közéleti vita mennyiben határozza meg.
- [66] A véleménynyilvánítás szabadságával kapcsolatos ügyekben azonban a szükségképpen kiindulópont a közéleti vita lehető legszélesebb védelme, és ehhez mérten szükséges mérlegelni az egyéb alkotmányos szempontokat.

Budapest, 2025. szeptember 23.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [67] Az indítvány elutasításával és az indokolásban foglaltakkal is egyetértettem. Ugyanakkor fontosnak tartom, hogy az alábbi kiegészítéssel egyértelműsítsem a véleménynyilvánításhoz való joggal kapcsolatos alkotmánybíróági gyakorlatot, ezért az Abtv. 66. § (3) bekezdése alapján a határozathoz az alábbi párhuzamos indokolást csatolom.
- [68] A most elfogadott határozat a 3145/2018. (V. 7.) határozatban összefoglalt „négy elemből álló teszt” alapján folytatta le az alkotmányossági vizsgálatot. Ez a teszt azokat a szempontokat foglalta össze, amelyeknek az Alkotmánybíróság meghatározó jelentőséget tulajdonít annak a kérdésnek az értékelése során, hogy meddig terjed egy közéleti vitában érintett személy tűrési kötelezettsége, illetve mennyiben korlátozhatja a véleménynyilvánítás szabadságának érvényesülését a közéleti vitában résztvevők személyiségének a védelme: úgymint, hogy a véleményt kifejező nyilvános közlés közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e; a nyilvános közlés közszereplést érint-e; a nyilvános közlés tényállítást vagy értékítéletet foglal-e magában; illetve, hogy a nyilvános közlés sérti-e az érintett személy emberi méltóságát vagy jó hírnevét (becsületét). {3145/2018. (V. 7.) határozat, Indokolás [38]}
- [69] A 19/2024. (XI. 11.) AB határozat kimondta, hogy mindenekelőtt azt kell megvizsgálni, hogy a véleménynyilvánítás az adott esetben a kritizált személy emberi méltóságának sérelmére irányult-e. Amennyiben ugyanis arra irányult, nem áll a véleménynyilvánítás az Alaptörvény védelme alatt. (Indokolás [53]). Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta azt is, hogy gyakorlata szerint nem tekinthető Alaptörvényben biztosított jognak a mások emberi méltóságának sérelmére irányuló véleménynyilvánítás (az emberi méltóságot annak korlátozhatatlan magjára vonatkoztatva) {19/2024. (XI. 11.) AB határozat, Indokolás [48]}.
- [70] Így azokban az ügyekben, amelyekben az indítványozó hivatkozik az emberi méltóság sérelmére, a 19/2024. (XI. 11.) AB határozatból – illetve a most elfogadott határozat indokolásában nem említett, a 19/2024. (XI. 11.) AB határozatot megerősítő 3173/2025. (V. 30.) AB határozatból – következően mindenekelőtt az emberi méltóság indítványban állított sérelmét szükséges vizsgálni. Ha ilyen esetben az emberi méltósághoz való jog sérelme nem állapítható meg, úgy ezt követően már a 3145/2018. (V. 7.) határozat további vizsgálati szempontjai alapján szükséges lefolytatni a további alkotmányossági vizsgálatot.
- [71] Amennyiben pedig az emberi méltósághoz való jog sérelmére az indítványozó egyáltalán nem hivatkozik – mint jelen esetben –, úgy továbbra is követendők a 3145/2018. (V. 7.) határozatban rögzített vizsgálati szempontok, értelemszerűen annak – a felsorolásban – „utolsó”, emberi méltóságra vonatkozó elemétől eltekintve.

Budapest, 2025. szeptember 23.

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró